

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem Varia Ervditione Noviter evoluta

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Fortuna quid?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

discutit. Plinius lib. 2. Toto mundo, & locis omnibus, omnibusque horis, omnium vocibus fortuna sola invocatur, una nominatur, una accusatur, una agitur rea, una cogitatur, sola laudatur, sola arguitur, & cum convitiis colitur: volubilis, à plerisque verò cæca etiam existimatur, vaga, inconstans, incerta, varia, indignorum faulrix. Hinc omnia experientia huic omnia feruntur accepta & in tota ratione mortalium sola utramque paginam facit: adeoque obnoxia sumus fortis, ut fors ipsa pro Dea sit. Hinc quoddam fortunæ mancipium aiebat: *Gutta bona sortis sive Fortunæ prior est mihi, bona mentis seu Prudentiæ cadò.* Et Cornelius Sylla, Fortunæ se filium dicebat. Haud paulò his sapientior Seneca, nihil ait, neque boni, neque mali dare potest Fortuna: valentior in omni fortuna est animus, qui in utramque partem res suas ducit, beataque ac miseræ vitæ sibi causa est. Plautus in Trinum.

Sapiens pol ipse fingit fortunam sibi.

Ethica.

I. (a) Quid ergo est Fortuna? Respondet S. Augustinus lib. quæst. XCI. Fortuna intelligenda est pro iis rebus, quæ fortuito videntur accidere; non quia numen aliquod sit, cum hæc ipsa, quæ fortuita videntur, causis occultis divinitus dentur. Unde etiam verba, quæ nemo potest auferre, à consuetudine loquendi parata sunt, id est, Fortè, Fortasse, Forsitan, Fortuito. Et lib. 5. de civit. Dei c. 1. secundum opinionem hominum ea dicuntur esse fortuita, quæ vel nullas causas habent, vel non ex aliquo rationabili ordine venientes contingunt. Sapienter, si constanter Cicero de Fortuna: *Ignoratio rerum atque causarum, Fortuna numen & nomen induxit.*

II. (b) Ab Aristotele 2. Phys. c. 5. *Fortuna & Casus* vocantur *Causa per accidens*, ratione hominum scilicet, qui causas illas ignoraverunt, aut non prospexerunt; ut si quis temerè fodiendo inveniat thesaurum: ratione autem Dei viventis & omnia videntis, nihil casu aut fortuito evenire potest, quia teste, S. August. (c) Providentiâ Dei summi, non fortuita temeritate regitur mundus. lib. 9. de civ. c. 13. Tametsi enim non rarò horrendi quidam casus, præter mentem voluntatèque hominum, aut secundæ alicuius causæ ingenium accidunt, non accidunt tamen præter voluntatem Dei, qui est causa prima, liberè, providè, & creaturarum

(a) Fortuna quid? (b) Fortuna & Casus apud Aristotelem, quid.
(c) Quid ex mente S. Augustini.